

Sectorul bancar din România a ramas profitabil în contextul crizei pandemice (Raport CNSM)

Sectorul bancar din România a ramas profitabil în contextul crizei pandemice, înregistrând un rezultat financiar net semnificativ de 8,3 miliarde de lei în anul 2021, pe seama reducerii cheltuielilor nete cu ajustările pentru pierderi așteptate din creditare, precum si a evolutiei ascendente a profitului operational, potrivit Raportului anual al Comitetului National de Supraveghere Macroprudentiala pe 2021.

Veniturile nete din dobânzi, componenta principala a veniturilor operationale (65,8%), au înregistrat o dinamica pozitiva de circa 4% fata de anul anterior în baza reluării activitatii de creditare si a cresterii ratelor de dobânda (care nu s-au translatat cu aceeasi amploare pe partea de remunerare a depozitelor), se precizeaza în documentul citat.

Cheltuielile nete anuale cu ajustările pentru pierderi așteptate din creditare (1,3 miliarde lei) s-au redus cu 65,6% fata de cele recunoscute în anul anterior, dinamica acestora fiind influentata pozitiv de revenirea economica.

"Comparativ cu anul 2020, s-au majorat atât profitul net (cu 64,6 la suta), cât si indicatorii de profitabilitate: rentabilitatea economica - ROA (cu 0,4 puncte procentuale, pâna la 1,4 la suta) si rentabilitatea financiara - ROE (cu 4,8 puncte procentuale, pâna la 13,4 la suta). Polarizarea profitabilitatii s-a mentinut, bancile de talie mare concentrând 87,1 la suta din rezultatul financiar pozitiv agregat. Cota de piata a bancilor cu pierderi a înregistrat un minim istoric (0,9 la suta). Indicatorul cost/venit s-a modificat nesemnificativ, pâna la 53,8 la suta (mentinându-se în intervalul cu risc mediu conform limitelor prudentiale ale ABE)", se arata în Raport.

Pe de alta parte, documentul citat arata ca riscurile si provocarile generate, întretinute sau amplificate de criza pandemica nu au disparut în anul 2021, o serie de vulnerabilitati acumulându-se în aceasta perioada. Printre acestea se afla calitatea activelor mai ales în ceea ce priveste portofoliul pentru care s-a apelat la moratorii.

"Astfel, evolutiile existente trebuie urmarite atât de institutii le de credit, cât si de banca centrala, în vederea limitarii posibilelor efecte negative în situatia materializarii riscurilor aferente: vulnerabilitati privind calitatea activelor, mai ales din perspectiva portofoliului pentru care s-a apelat la moratorii; cresterea importanta a posibilelor pierderi aferente materializarii riscului de rata dobânzii în conditiile detinerii unui volum mare de titluri de stat si ale cresterii ratelor de dobânda; eficienta operationala redusa (în special, a bancilor de talie mica); intensificarea riscului operational (inclusiv din prisma riscului cibernetic) în contextul accelerarii procesului de digitalizare pe fondul crizei pandemice, dar si al concurentei dinspre sectorul Fintech/BigTec", se mai precizeaza în document.

Reprezentantii CNSM arata ca pandemia COVID-19 a afectat fundamental modul în care oamenii își desfasurau activitatile cotidiene, în unele cazuri, ireversibil, iar unul dintre sectoarele care a trebuit sa se adapteze rapid noilor provocari a fost cel bancar.

Într-un interval foarte scurt de timp, institutiile de credit au fost nevoite sa adopte modalitatea de lucru în regim de telemunca pentru angajatii ale caror atributii puteau fi îndeplinite de acasa fara a necesita prezenta fizica a acestora la locul de munca. De asemenea, în cadrul sucursalelor, contactul cu publicul a fost limitat, acestea reorganizându-se în vederea conformarii cu normele sanitare în vigoare, aminteste CNSM.

Viteza de reactie a bancilor si masurile extraordinare adoptate au permis acestor institutii sa își continue operatiunile cu întreruperi minime si sa își protejeze angajatii si clientii de riscul de îmbolnavire. Desi la momentul respectiv masurile luate pareau sa aiba un caracter temporar, unele dintre acestea s-au permanentizat si bancile au

fost nevoite sa își schimbe strategia de afaceri, astfel încât sa se ajusteze la noile nevoi ale clientilor si la conditiile din piata stimulate de pandemia COVID-19.

"Aceste procese de adaptare au necesitat investitii importante în digitalizarea produselor si serviciilor bancare. Conform unui chestionar BNR19, cheltuielile pentru digitalizare din perioada 2017-2020 s-au ridicat la circa 2,44 miliarde lei, în special pentru proiecte de inovatie tehnologica, din care aproape trei sferturi au vizat relatia cu clientii. Faptul ca suma bugetata pentru anul 2021 s-a ridicat la aproape jumatate din cheltuielile cumulate în cei patru ani arata accelerarea procesului de digitalizare pe fondul crizei pandemice, dar si al concurentei dinspre sectorul Fintech/BigTech. În pofida acestor modificari privind digitalizarea bancara, dar tinând cont de faptul ca în România exista: (i) un decalaj mare între mediul urban si cel rural, (ii) un nivel de educatie financiara redus, (iii) o tendinta de îmbatrânire a populatiei (persoane cu abilitati informatice scazute), precum si (iv) cel mai redus grad de digitalizare²¹ al societatii din UE, bancile vor pastra, cel mai probabil, un mix potrivit între serviciile digitale si consilierea cu prezenta fizica în unitatile teritoriale pentru a raspunde cât mai bine cererii si asteptarilor clienti", subliniaza Raportul anual al CNSM.

Pe de alta parte, însa, având în vedere faptul ca circa 70 la suta din sectorul bancar românesc este detinut de banci europene, avansul în digitalizare poate fi stimulat prin eforturile de eficientizare ale grupurilor-mama europene, dar adaptate la piata locala.

În consecinta, riscurile, din aceasta perspectiva, sunt considerate mai reduse în România comparativ cu restul tarilor din UE, însa în perioada urmatoare este necesar un efort sustinut din partea industriei bancare pentru dezvoltarea digitala de o maniera rezilienta în privinta riscului operational, arata sursa citata.